

32011D0226

8.4.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 94/31

ODLUKA KOMISIJE**od 7. travnja 2011.****o produljenju prijelaznog razdoblja za stjecanje poljoprivrednog zemljišta u Latviji****(Tekst značajan za EGP)**

(2011/226/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o pristupanju Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Slovenije i Slovačke,

uzimajući u obzir Akt o pristupanju Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Slovenije i Slovačke, a posebno poglavlje 3. Priloga VIII.,

uzimajući u obzir zahtjev Latvije,

budući da:

- (1) U skladu s Aktom o pristupanju iz 2003. Latvija može zadržati na snazi pod uvjetima iz Akta još sedam godina nakon pristupanja tj. do 30. travnja 2011. zabrane u vezi stjecanja poljoprivrednog zemljišta za fizičke i pravne osobe iz drugih države članica EU koje nemaju sjedište, ili nisu registrirane ili nemaju podružnice ni agencije u Latviji. To je privremeni izuzetak od slobodnog kretanja kapitala koji je osiguran člancima 63. do 66. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. To prijelazno razdoblje se može produljiti samo jednom na razdoblje od najviše tri godine.
- (2) 6. prosinca 2010. Latvija je zatražila produljenje prijelaznog razdoblja u vezi s stjecanjem poljoprivrednog zemljišta za tri godine.
- (3) Glavni razlog za prijelazno razdoblje je potreba da se zaštite društveno gospodarski uvjeti za poljoprivredne aktivnosti slijedom uvođenja jedinstvenog tržišta i prijelaza na zajedničku poljoprivrednu politiku u Latviji. Namjena prijelaznog razdoblja je odgovoriti na zabrinutost nastalu zbog mogućeg utjecaja na poljoprivredni sektor kojeg bi liberalizacija stjecanja poljoprivrednog zemljišta mogla imati zbog početnih velikih razlika u cijeni zemljišta i prihoda u usporedbi s Belgijom, Danskom, Njemačkom, Irskom, Grčkom, Španjolskom, Francuskom, Italijom, Luksemburgom, Nizozemskom, Austrijom, Portugalom, Finskom, Švedskom i Ujedinjenom Kraljevinom (dalje u tekstu EU-15). Pored toga svrha prijelaznog razdoblja bila je olakšati postupak

vraćanja i privatizacije poljoprivrednog zemljišta poljoprivrednicima. Komisija je već naglasila u svom izvješću od 16. srpnja 2008. o Reviziji prijelaznih mjera za stjecanje poljoprivrednih nekretnina određenih u Aktu o pristupanju iz 2003. (dalje u tekstu Srednjoročna revizija iz 2008.) značaj završetka gore spomenute poljoprivredne reforme do kraja predviđenog prijelaznog razdoblja ⁽¹⁾.

- (4) Prema podacima Eurostata, cijene poljoprivrednog zemljišta u Latviji su niže od cijena poljoprivrednog zemljišta u EU. Potpuna konvergencija prodajnih cijena poljoprivrednog zemljišta nije bila niti očekivana niti se smatra preduvjetom za okončanje prijelaznog razdoblja. Ipak uočljive razlike u cijenama poljoprivrednog zemljišta između Latvije i EU-15 su takve da mogu ometati neometan napredak prema konvergenciji cijena.
- (5) Slično kao u slučaju razina cijena poljoprivrednog zemljišta, podaci Eurostata pokazuju da još postoji raskorak u pogledu BDP-a po glavi stanovnika izmjeren prema standardu kupovne moći u Latviji u odnosu na EU-15. Stoga su postojeće cijene poljoprivrednog zemljišta u Latviji visoke za stanovnike Latvije u odnosu na njihovu kupovnu moć.
- (6) Također postoji niska konkurentnost latvijskog poljoprivrednog sektora u usporedbi s poljoprivrednim sektorom u EU-15 i problem je otežan teškoćama u pristupu financijskim sredstvima i visokim kamatnim stopama koje se primjenjuju na komercijalne kreditne linije za stjecanje poljoprivrednog zemljišta (15 % godišnje u 2009. prema podacima koje su dostavila latvijska tijela).
- (7) Nadalje prema podacima koje su dostavila latvijska tijela, a temelje se na latvijskoj državnoj geodetskoj službi, od 1. siječnja 2010. poljoprivredna zemljišta predstavljaju 37,7 % ukupnog područja države, a šume pokrivaju 45,8 % područja. U 2007. 62 % poljoprivrednog zemljišta je bilo u vlasništvu poljoprivrednika, a 26,6 % istog je bilo u najmu. Iako je poljoprivredno zemljište u Latviji već većinom u privatnim rukama, postupak povratka vlasničkih prava i zemljišna reforma na poljoprivrednim područjima još nisu dovršeni.

⁽¹⁾ COM(2008) 461 final, 16. srpnja 2008.

- (8) Nedostatak jasnoće u pogledu vlasničkih prava neizbježno otežava zemljišne transakcije i konsolidaciju poljoprivrednih posjeda. Cijepanje zemljišta na svoj način nadalje doprinosi niskoj konkurentnosti i dovodi do manje tržišno orijentiranih poljoprivrednih gospodarstava. U tom kontekstu podaci Eurostata pokazuju da je u Latviji prosječna površina iskorištenog poljoprivrednog zemljišta po poljoprivrednom gospodarstvu, usprkos postepenoj konsolidaciji zemljišta u tijeku i povećanju od 10 ha na 16 ha po poljoprivrednom gospodarstvu između 2001. i 2007., još uvijek manja nego u drugim državama članicama EU u kojima je prosjek 2007. iznosio na primjer 60 ha u Danskoj, 46 ha u Njemačkoj i 43 ha u Švedskoj.
- (9) Nedavna globalna financijska i gospodarska kriza je također negativno utjecala na gospodarstvo Latvije. Manjak potražnje nakon kojeg je slijedio snažan pad prodajnih cijena poljoprivrednih proizvoda u trenutku kad su cijene sirovina ostale na jednakoj visokoj razini kakve su bile u 2008. još su dodatno otežale ionako slabi položaj latvijskih poljoprivrednika u usporedbi s poljoprivrednicima iz EU-15.
- (10) U ovom kontekstu može se očekivati, kako predviđaju latvijska tijela, da bi ukidanje ograničenja 1. svibnja 2011. značilo pritisak na cijene zemljišta u Latviji. Stoga postoji prijetnja ozbiljnih smetnji na tržištu poljoprivrednog zemljišta u Latviji nakon završetka prijelaznog razdoblja.
- (11) Stoga je potrebno dozvoliti produljenje prijelaznog razdoblja iz poglavlja 3. Priloga VIII. Akta o pristupanju iz 2003. za 3 godine.
- (12) Kako bi se tržište u cijelosti pripremilo za liberalizaciju i dalje je od najveće važnosti čak i u teškim gospodarskim okolnostima poticati poboljšanje faktora kao što su kreditne pogodnosti i pogodnosti osiguranja za poljoprivrednike te dovršetak strukturne reforme poljoprivrede tijekom prijelaznog razdoblja, kako je već naglašeno u Srednjoročnoj reviziji iz 2008.
- (13) S obzirom da je jedinstveno otvoreno tržište uvijek bilo ključ europskog prosperiteta, povećan dotok stranog kapitala donio bi sa sobom potencijalnu korist također i za poljoprivredno tržište u Latviji. Kako je naglašeno u Srednjoročnoj reviziji iz 2008. strana ulaganja u sektor poljoprivrede bi također imala važne dugoročne učinke na dostupnost kapitala i znanja, na funkcioniranje tržišta zemljištem i na poljoprivrednu produktivnost. Postupno slabljenje ograničenja u pogledu stranog vlasništva tijekom prijelaznog razdoblja bi također doprinijelo pripremi tržišta za potpunu liberalizaciju.
- (14) Zbog pravne sigurnosti i kako bi se izbjegle pravne praznine u nacionalnom pravnom sustavu Latvije nakon isteka trenutnog prijelaznog razdoblja, ova Odluka treba stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prijelazno razdoblje u vezi stjecanja poljoprivrednog zemljišta u Latviji iz poglavlja 3. Priloga VIII. Aktu o pristupanju iz 2003. produljuje se do 30. travnja 2014.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. travnja 2011.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO